

POŻEGNANIA

Bolesław Sacha 1925–2017

Bolesław Sacha urodził się 15.01.1925 r. w Toruniu. Jego ojciec – Stefan był przed II wojną światową redaktorem naczelnym „Słowa Pomorskiego” i posłem na Sejm II RP. Bolesław uczęszczał do szkoły powszechnej w Toruniu, a następnie w Gnieźnie, gdzie rodzina przeniósła się w 1934 r. Tam też do 1939 r. ukończył dwie klasy gimnazjum. Okres wojny Bolesław wraz z matką i braćmi spędził u krewnych w Wojniczu k. Tarnowa. Ojciec pozostał w Warszawie, kontynuując działalność w podziemiu, w latach 1941–1943 był prezesem konspiracyjnego Stronnictwa Narodowego. W maju 1943 r. Stefan Sacha został aresztowany przez Niemców i wkrótce potem rozstrzelany. Rodzina powróciła w 1945 r. do Gniezna, gdzie Bolesław kontynuował naukę w Liceum Ogólnokształcącym i zdał maturę w lutym 1947 r. W tym samym roku rozpoczął studia geografii na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym Uniwersytetu Poznańskiego. Był pilnym studentem wykazującym duże zdolności naukowe. W czasie drugiego roku nauki został wybrany przewodniczącym Koła Naukowego Geografów, po trzecim miał rozpocząć pracę asystenta w katedrze geografii ogólnej prof. Augusta Zierhoffera. Niestety 17 maja 1950 r. został zatrzymany i osadzony w areszcie Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Poznaniu. Aresztowanie miało związek z ujawnieniem w toku innej sprawy pomocy i wsparcia udzielonego przez Bolesława tajnej organizacji pod nazwą Konspiracyjny Związek Patriotów Polskich, której celem było (wg oskarżenia) „obalenie przemocą demokratycznego ustroju Państwa Polskiego”. Po blisko pół roku śledztwa, wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Poznaniu w dniu 6 grudnia 1950 r. został skazany na 6 lat więzienia oraz na utratę praw publicznych i obywatelskich na okres 2 lat. W więzieniach (m.in. w Rawiczu i Strzelcach Opolskich) przebywał do 17 marca 1954 r. Część kary została mu darowana na podstawie ustaw o amnestii i warunkowym zwolnieniu. Po opuszczeniu więzienia Bolesław miał trudności ze znalezieniem pracy. 19 września 1954 r. wziął ślub z Teresą Kaczmarek, zamieszkując na stałe w Poznaniu. We wrześniu 1956 r. urodził się ich jedyny syn Stefan.

W wyniku intensywnych starań samego zainteresowanego, Rada Państwa 12 sierpnia 1955 r. darowała mu karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych, co pozwoliło na kontynuację przerwanej nauki. Bolesław Sacha podejmując pracę w Poznańskim Przedsiębiorstwie Robót Inżynierskich (1955), kontynuował studia eksternistycznie i w 1956 r. uzyskał dyplom ukończenia studiów wyższych pierwszego stopnia, a w 1959 r. dyplom ukończenia studiów wyższych drugiego stopnia i tytuł magistra geografii. Przedsiębiorstwo, w którym pracował, przechodziło kolejne dla tego okresu reorganizacje i przeobrażenia, zmieniając przy tym nazwy: Łódzkie Przedsiębiorstwo Geologiczno-Inżynierskie Budownictwa – Oddział Robót Hydrogeologicznych w Poznaniu (1960), Przedsiębiorstwo Hydrogeologiczne w Poznaniu (1961), Kombinat Geologiczny „Zachód” (1976), Przedsiębiorstwo Geologiczne we Wrocławiu (1986). Bolesław Sacha pracował kolejno na stanowiskach: hydrogeologa, kierownika

Pracowni hydrogeologicznej, głównego geologa, kierownika Ośrodka Badań Hydrogeologicznych i Modelowania Matematycznego w Poznaniu. W 1990 r. przeszedł na emeryturę.

Z okresem 1970–1990 wiąże się jego bardzo ważne dla hydrogeologii polskiej osiągnięcia organizacyjne i twórcze. Gromadzi wokół siebie zespół pracowników (m.in. niżej podpisani i Józef Pleczyński), którzy w kolejnych latach pod jego kierownictwem, przy akceptacji Zjednoczenia Przedsiębiorstw Hydrogeologicznych w Warszawie, wprowadzili do powszechnej praktyki hydrogeologicznej w Polsce metody badań filtracji nieustalonej Theisa, Hantusha i Boultona do interpretacji próbnych pompowań, metody modelowania przepływu wód podziemnych oraz badań odnawialności wód podziemnych. Bolesław Sacha bardzo się zasłużył w organizacji i realizacji prac studialnych i wdrożeniowych związanych ze stworzeniem polskiej biblioteki programów numerycznych HYDRYLIB. Pomysłodawcą i głównym twórcą tej biblioteki był doc. dr hab. Jacek Szymanko, który kierując zespołem złożonym z hydrogeologów i matematyków poznańskich (Stanisław Dąbrowski, Jan Przybyłek, Maria Trzeciakowska, Magdalena Kraszewska) i matematyków na Wydziale Geologii Uniwersytetu Warszawskiego (Antoni Kreczmar, Krzysztof Nowicki, Wiesław Poliszot), doprowadził do napisania, testowania i wdrożenia wielu programów obliczeniowych, opublikowanych w postaci zeszytów biblioteki HYDRYLIB. Wykorzystuje się je w pracach dokumentacyjnych w odniesieniu do bilansu wód podziemnych, szacowaniu ich zasobów dyspozycyjnych i eksploatacyjnych, odwodnień górniczych i budowlanych oraz powszechnie w kształceniu studentów na uczelniach w Polsce. Bolesław Sacha dzięki swoim umiejętnościom organizacyjnym, sumienności i rzetelności w działaniu zapewnił grupie badawczej warunki finansowe do realizacji biblioteki HYDRYLIB w latach 1976–1985 w ramach problemu resortowego nr 101 Centralnego Urzędu Geologii.

Bolesław Sacha zmarł 20 marca 2017 r. i został pochowany na cmentarzu Miłostowo w Poznaniu.

Jan Przybyłek, Stanisław Dąbrowski